

Tartalom

Összefoglalás	2
1. Uniós kitekintés.....	3
2. A fogyasztói árak alakulása Magyarországon	6
3. Néhány kiemelt fogyasztási csoport árainak alakulása.....	8
4. A lakosság egyes rétegeinek árindexei	12
5. A maginfláció alakulása.....	14

Megjegyzések, jelmagyarázat

További információk, adatok (linkek)

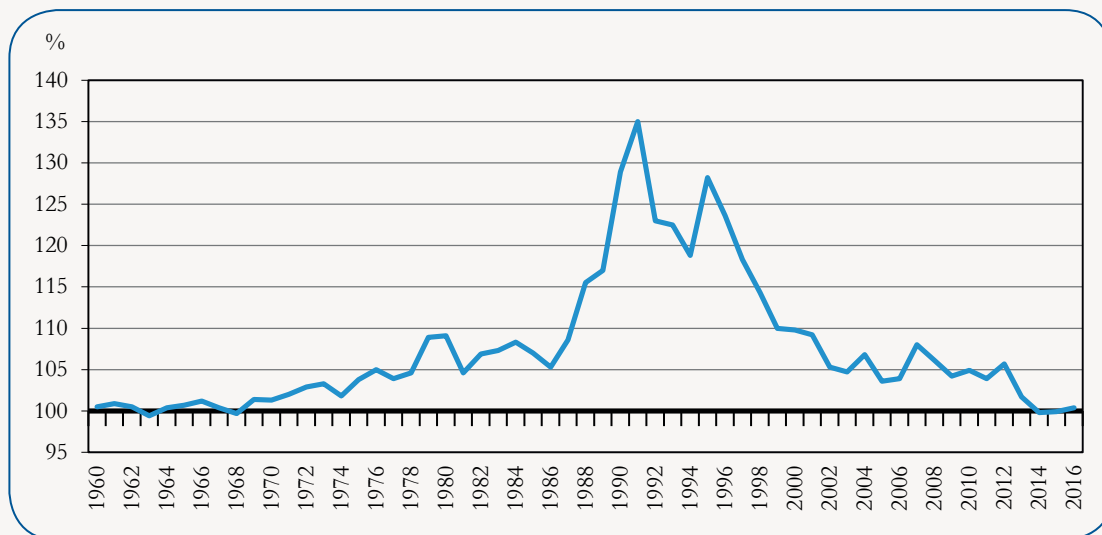
Elérhetőségek

Összefoglalás

A fogyasztói árak 2016-ban átlagosan 0,4%-kal emelkedtek az előző évhez viszonyítva. Éves szinten az árak ezt megelőzően 2013-ban nőttek, átlagosan 1,7%-kal.

1. ábra

A fogyasztóiár-index alakulása, előző év = 100%

2016-ban az egyéb cikkek és a háztartási energia kivételével a többi fogyasztási főcsoport árai emelkedtek. A megelőző 4 évhez hasonlóan a **szeszes italok, dohányárak** drágultak a legnagyobb mértékben (2,3%-kal), ugyanakkor e termékkörben tovább folytatódott az infláció lassulása. A **szolgáltatásoknál** hasonló tendencia volt, az árnövekedés üteme a 2015. évi 1,9%-ról 2016-ban 1,5%-ra mérséklődött. Az **élelmiszerek** 2016-ban átlagosan 0,7%-kal drágultak, ami a megelőző évinél valamelyest alacsonyabb volt. A **tartós fogyasztási cikkek ára** 0,5, a **ruházkodási cikkeké** 0,4%-kal nőtt egy év alatt.

Az **egyéb cikkek** (gyógyszerek, járműüzemanyagok, illetve lakással, háztartással és testápolással kapcsolatos, valamint kulturális cikkek) körében 2016-ban tovább folytatódott az árcsökkenés, a 2015. évi 4,6% után 2,2%-kal mérséklődtek az árak az előző évhez képest. A **háztartási energiahordozók** ára kismértékben (0,1%-kal) csökkent.

1. tábla

A fogyasztóiár-index alakulása, előző év = 100,0%

(%)

Megnevezés	2012	2013	2014	2015	2016
Élelmiszerek	105,9	102,8	99,6	100,9	100,7
Szeszes italok, dohányárak	112,7	110,9	106,2	103,1	102,3
Ruházkodási cikkek	102,6	99,6	99,3	100,0	100,4
Tartós fogyasztási cikkek	98,8	98,1	99,5	100,8	100,5
Háztartási energia	106,2	91,5	88,3	97,1	99,9
Egyéb cikkek, üzemanyagok	107,2	100,5	99,5	95,4	97,8
Szolgáltatások	104,2	103,6	101,8	101,9	101,5
Összesen	105,7	101,7	99,8	99,9	100,4

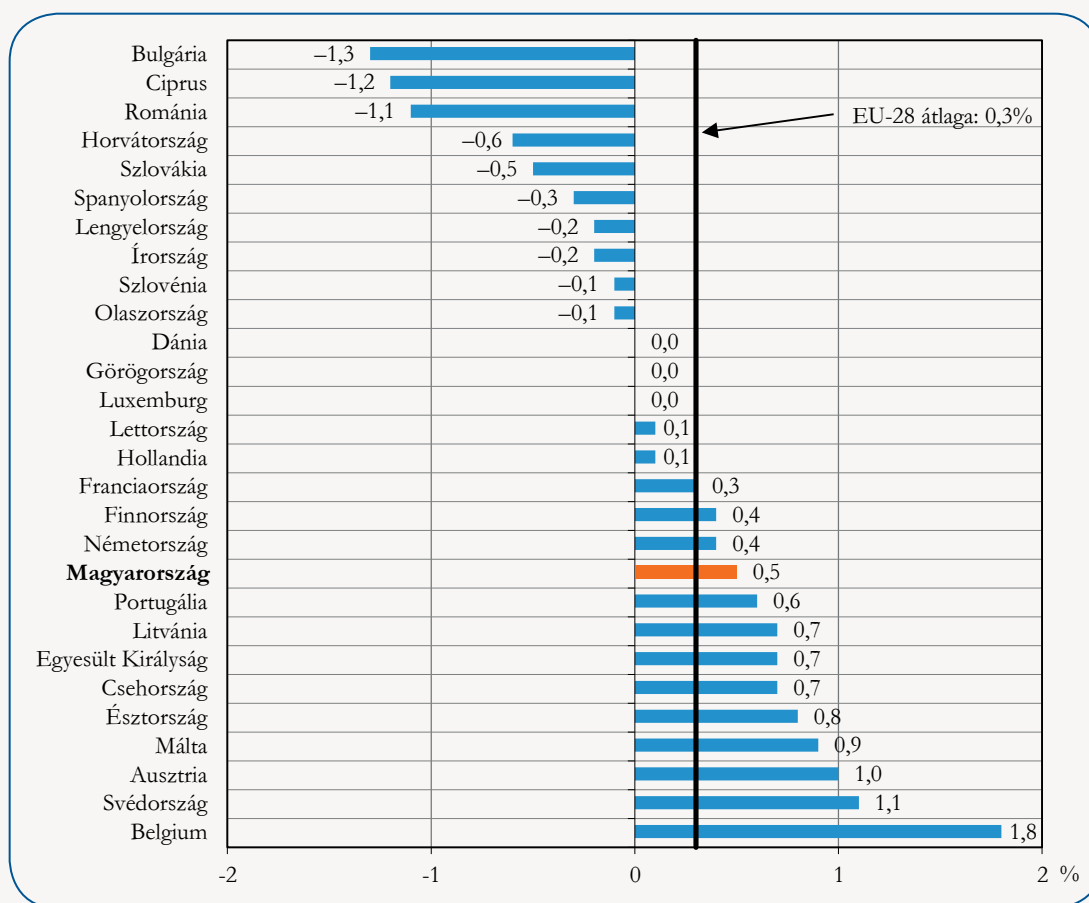
1. Uniós kitekintés

A harmonizált fogyasztóiár-index¹⁾ alakulását vizsgálva az Európai Unió 28 tagállamában míg 2015-ben nem változtak, addig 2016-ban átlagosan 0,3%-kal nőttek az árak az előző évhez viszonyítva az Európai Unió statisztikai hivatala (Eurostat) adatai alapján. 2016-ban a tagállamok többségében gyorsult az infláció, vagy növekedés váltotta fel a 2015. évi árcsökkenést. Magyarország harmonizált fogyasztóiár-indexe 0,1 százalékponttal haladta meg a hazai módszertan alapján számított éves átlagos áremelkedés szintjét.

Belgiumban 0,6%-os drágulás után 2016-ban 1,8%-kal nőttek az árak. Svédországban a 2015. évi 0,7%-os árnyövekedést az elmúlt évben 1,1%-os követte, míg Észtországban a 0,1%-os infláció 0,8%-ra változott. Litvániában a 2015. évi 0,7%-os árcsökkenés után 0,7%-os volt a drágulás, Finnországban a 0,2%-os csökkenést 0,4%-os áremelkedés követte 2016-ban. Bulgáriában 2015-ben 1,1, 2016-ban átlagosan 1,3%-kal mérséklődtek az árak. Romániában a 2015. évi 0,4 után 2016-ban 1,1%-os volt a visszaesés. Horvátországban a 0,3%-os mérséklődést követően 2016-ban 0,6%-kal alacsonyabb volt az árszínvonal, mint egy évvel korábban. 2015-ben Málta és Ausztria esetében mérték a legnagyobb áremelkedést az Európai Unión belül, 2016-ban e téren Belgium (1,8%) és Svédország (1,1%) állt az élen. A drágulás Ausztriában, Máltán, Észtországban, Csehországban, az Egyesült Királyságban és Litvániában is meghaladta az átlagot. A legnagyobb árcsökkenés Bulgáriában történt (-1,3%), de számottevő volt a mérséklődés Cipruson (-1,2%), Romániában (-1,1%) és Horvátországban (-0,6%) is.

2. ábra

Az Európai Unió és tagállamainak éves harmonizált fogyasztóiár-változása, 2016, az előző évhez képest

Forrás: Eurostat.

¹⁾ A harmonizált fogyasztóiár-index számításának a célja, hogy biztosítsa a nemzetközi összehasonlítást az Európai Unió tagországaiban. Számítása a hazai fogyasztóiár-index alapján történik, azonban a két mutató között módszertani eltérések vannak. A harmonizált fogyasztóiár-index számításához használt súlyok a hazai lakosság fogyasztása mellett az idelátogató külföldiek fogyasztását is tartalmazzák, emellett 2005. januártól a szolgáltatások árai abban a hónapban kerülnek a harmonizált árindexbe, amikor a szolgáltatás igénybevétele megkezdődhet. További különbség, hogy a harmonizált árindex nem tartalmazza a szerencsésjátékok árak alakulását.

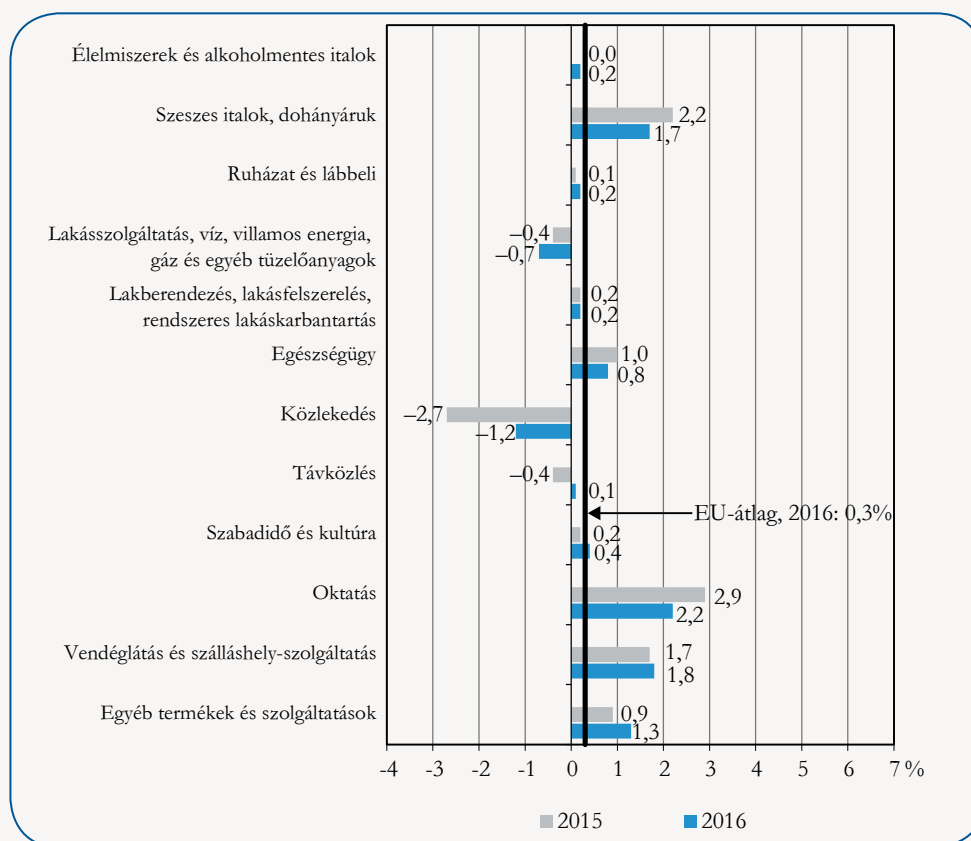
A fogyasztás rendeltetés szerinti osztályozása (COICOP) alapján 2016-ban – akárcsak 2015-ben – az EU-ban a legnagyobb mértékben (2,2%-kal) az **oktatás** drágult.

A korábbi évhez hasonlóan átlag felett (1,8%-kal) nőtt a **vendéglátás, szálláshely-szolgáltatás**, valamint a **szeszes italok, dohányárúk** ára (1,7%-kal). Az **egészségügyi** kiadásokra 0,8%-kal többet kellett fordítani. A **lakásszolgáltatások és háztartási energia** ára 2016-ban tovább csökkent (0,7%-kal), ezen belül a víz- és a szemétszállítás díja átlagosan 0,8–0,8, a szennyvíz-szolgáltatás 1,2%-kal drágult, míg a gázért 5,7, az elektromos energiáért és a hőszolgáltatásért 0,4–0,4%-kal kevesebbet kellett fizetni.

2015-ben az **élelmiszerek és alkoholmentes italok ára nem változott** az előző évhez képest, 2016-ban viszont 0,2%-kal drágultak. A **közlekedéssel** összefüggő árak 2016-ban is csökkentek, azonban a 2015. évinél jóval kisebb mértékben (1,2%-kal), a járműüzemanyagok árának 5,9%-os mérséklődése következtében.

3. ábra

A fogyasztói árak változása az Európai Unióban az egyéni fogyasztás rendeltetés szerinti osztályozása alapján, az előző évhez képest

Forrás: Eurostat.

A **távközlés** esetében a 2015. évi csökkenést követően 2016-ban kismértékben (0,1%-kal) emelkedtek az árak.

Egyes termékek és szolgáltatások átlagára az Európai Unió tagállamaiban

Bár az Eurostat alapvetően a fogyasztóiár-színvonal változásával kapcsolatos adatokat teszi közzé, az utóbbi években egy kísérleti projekt²⁾ keretén belül, a tagállamokkal együttműködve vizsgálta az euróra átszámított átlagárak alakulását³⁾ egy meghatározott termék-, illetve szolgáltatáskörben. A projekt célja

²⁾ A projekt (*Detailed Average Prices Project*) angol nyelvű leírása, illetve az eddig megjelent kiadványok hozzáférhetőek az [Eurostat honlapján](#), a harmonizált fogyasztóiár-index részeként.

³⁾ Azon tagállamok esetében, ahol az eurót még nem vezették be, az Eurostat a nemzeti valutában kifejezett átlagárakat a hivatalos devizaárfolyamok alapján átszámítja euróra.

a különböző termékipiacok működésének részletes elemzését lehetővé tevő módszerek kidolgozása, felülvizsgálata volt, illetve egy olyan adatbázis létrehozása, publikálása, ami lehetővé teszi bizonyos alapvető, minden tagállamban megtalálható termékek, szolgáltatások árainak térbeli és időbeli összehasonlítását egy közösen kidolgozott módszertan, termékleírás alapján. A projektben 198 termék és szolgáltatás megfigyelése szerepelt, ezen belül élelmiszerek, alkoholmentes italok, szeszes italok, ruházati cikkek, tartós fogyasztási cikkek, valamint a szolgáltatások egy szűk köre. Az Eurostat által kiválasztott termékeket olyan konkrét paraméterek alapján határozták meg, amelyek meghatározott mértékig lehetővé tették az árak összehasonlítását a tagállamok között (például tojás, „A” osztály, „L” méret, 6–12 darabos kiszerelésben). Az összehasonlíthatóságot nehezítette, hogy a tagállamok egy részében bizonyos termékeknél a fogyasztóiár-összeírás kevésbé részletesen határozza meg a megfigyelt termékek paramétereit. A projekt kísérleti eredményei így korlátozott összehasonlítást tettek csak lehetővé, mivel a módszertan folyamatos fejlesztés alatt állt, továbbá egyes tagállamok nem járultak hozzá adataik közzétételéhez.

Az első, 2012-re vonatkozó kiadvány 2013. novemberben jelent meg,⁴⁾ a 2015. évi adatokról készített összefoglalót pedig 2016 őszén publikálta az Eurostat. A 2015. évi kiadvány publikálásával lezárult a projekt, az Eurostat nem folytatja tovább az adatgyűjtést.

A 2. tábla néhány alapvető élelmiszer fogyasztói átlagárát mutatja az unió egyes tagállamaiban.

2. tábla

Egyes élelmiszerek éves átlagára néhány európai uniós tagállamban

(euró)

Megnevezés	Búzaliszt ^{a)}		Fehér kenyér ^{b)}		Bontott csirke ^{c)}		Tej ^{d)}	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Ausztria	1,09	.. ^{f)}	5,38	.. ^{f)}	5,30	.. ^{f)}	1,09	.. ^{f)}
Bulgária	0,55	0,55	0,71	0,69	2,65	2,51	1,06	1,06
Csehország	0,48	0,46	0,84 ^{e)}	0,82 ^{e)}	2,60	2,54	0,83	0,77
Ciprus	1,23	1,19	1,75	2,07	4,12	3,81	1,32	1,32
Egyesült Királyság	1,03 ^{e)}	.. ^{f)}	2,18	.. ^{f)}	4,17 ^{e)}	.. ^{f)}	0,76 ^{e)}	.. ^{f)}
Finnország	0,68	0,67	3,88	3,84	.. ^{g)}	.. ^{f)}	.. ^{g)}	.. ^{f)}
Hollandia	0,53	0,53	1,63	1,59	4,84	4,86	0,95	0,93
Horvátország	0,74	0,75	1,59	1,59	3,09 ^{e)}	3,06 ^{e)}	0,81	0,81
Lengyelország	0,57	0,56	1,05 ^{e)}	1,05 ^{e)}	1,75	1,67	0,66	0,63
Litvánia	0,7	0,69	1,61	1,60	2,53	2,36	0,90	0,82
Luxemburg	1,02	.. ^{f)}	3,96	.. ^{f)}	5,83	.. ^{f)}	1,39	.. ^{f)}
Magyarország	0,45	0,43	0,88	0,87	2,63	2,55	0,81	0,74
Málta	0,92	0,93	2,10 ^{e)}	2,09 ^{e)}	3,13	3,09	0,83	0,83
Olaszország	0,77	0,74	2,87 ^{e)}	2,91 ^{e)}	4,84 ^{e)}	4,80 ^{e)}	1,44 ^{e)}	1,43 ^{e)}
Románia	0,63	0,62	0,98 ^{e)}	0,98 ^{e)}	2,54	2,27	1,08	1,02
Spanyolország	0,77	0,77	2,79	2,79	2,96 ^{e)}	2,89 ^{e)}	0,82	0,78
Szlovákia	0,47	0,46	.. ^{g)}	.. ^{f)}	2,60	2,49	0,96	0,92
Szlovénia	0,80	0,74	1,66	1,66	3,80	3,58	0,87	0,88

^{a)} Búzaliszt: megfigyelése 750–1000 gramm, átszámított ára: 1 kilogrammra.

^{b)} Fehér kenyér: búza, fehér liszt, megfigyelése 400–800 gramm, átszámított ára 1 kilogrammra.

^{c)} Bontott csirke: friss, fej és láb nélkül, 1 kilogramm.

^{d)} Tej: megfigyelése 2,8–4% zsírtartalom, 0,8–1,5 liter, átszámított ára 1 literre.

^{e)} A termékleírástól kissé eltérő megfigyelési mennyiség, összetétel.

^{f)} Nem közölt adatot 2015-ben.

^{g)} Nem közölt adatot 2014-ben.

Forrás: Eurostat.

⁴⁾ Az Eurostat 2009 óta publikálja az átlagárakat tartalmazó kiadványát, azonban 2008 és 2011 között az adatok csupán egyetlen hónapra, júniusra vonatkoztak. A 2012 és 2015 közötti adatokról készített publikációk a hozzájuk tartozó módszertani információkkal letölthetők angol nyelven az [Eurostat honlapjáról](http://Eurostat.honlapjaro).

2. A fogyasztói árak alakulása Magyarországon

Az elmúlt évben hazánkban a fogyasztói árak alakulását leginkább világgpiaci folyamatok alakították. A kőolajárak változása a hazai fogyasztásban nagy súlyt képviselő járműüzemanyagok árát befolyásolta elsősorban. A forint árfolyamának ingadozása is hatott a járműüzemanyag-árakra, de közvetve megjelent a tartós fogyasztási cikkek árában is.

A korábbi évekhez hasonlóan a hatósági, kormányzati érintkezések, továbbá a mezőgazdasági eredmények hatása szintén érezhető volt a 2016. évi fogyasztóiár-index alakulásában.

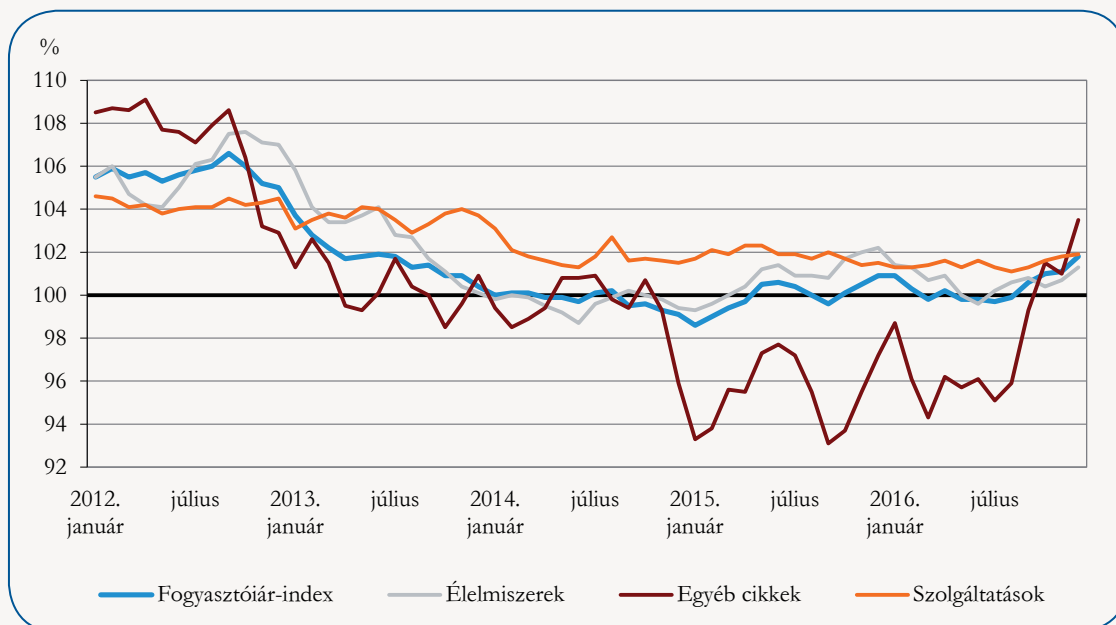
2016-ban az **egyhavi árváltozás** $-0,4$ és $+0,8\%$ között ingadozott. A legnagyobb mértékben áprilisban nőttek az árak ($0,8\%$ -kal), ekkor a fogyasztási főcsoportok közül leginkább a ruházkodási cikkek drágultak ($2,4\%$ -kal), az ilyenkor szokásos téli-nyári szezonváltás következtében. Emellett jelentősen nőtt az egyéb cikkek ára ($1,9\%$ -kal), alapvetően a járműüzemanyagok drágulása miatt. Az élelmiszerár-emelkedés szintén áprilisban volt a legmagasabb ($0,8\%$).

Az egyhavi árváltozás augusztusban volt a legalacsonyabb ($-0,4\%$). Ez részben az egyéb cikkek $1,7\%$ -os árcsökkenésével magyarázható, amit a járműüzemanyagok olcsóbbá válása eredményezett. Másrészt a ruházkodási cikkek ára is mérséklődött a nyári-téli szezonváltásból adódóan ($1,5\%$ -kal).

A fogyasztói **árak 12 havi változása** szerint 2015 utolsó negyedévében az infláció fokozatosan nőtt, majd 2016 első félévében az árak mérséklődtek. Januárban átlagosan $0,9\%$ -kal emelkedtek a fogyasztói árak, márciusban azonban már $0,2\%$ -kal csökkentek az előző év azonos hónapjához viszonyítva. A visszaesést leginkább a járműüzemanyagok olcsóbbá válása és a sertéshús áfakulcsának mérséklése idézte elő.

4. ábra

A fogyasztásban nagyobb súlyt képviselő csoportok fogyasztóiár-indexének alakulása, előző év azonos hó = 100%

Áprilisban a fogyasztói árak ismét emelkedtek ($0,2\%$ -kal), meghatározóan a járműüzemanyagok drágulása következtében.

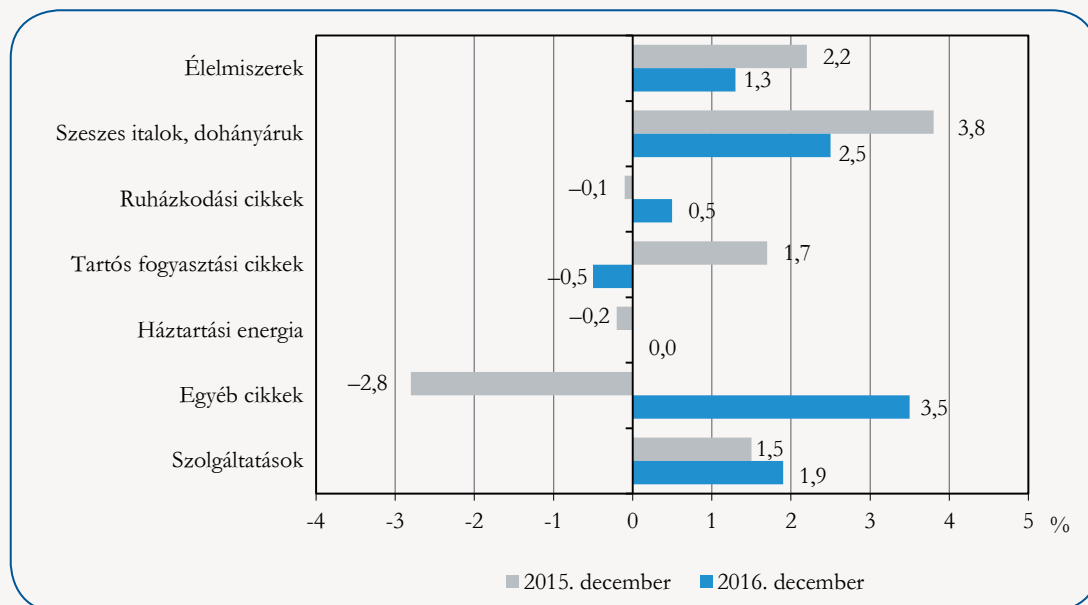
Májusban az élelmiszerek és a járműüzemanyagok egyhavi drágulása jóval alacsonyabb volt a 2015. májusinál, ami a bázishatás miatt visszaesést eredményezett a 12 havi árváltozásban ($0,2\%$ -ról $-0,2\%$ -ra).

A nyári hónapokban a fogyasztóiár-változás továbbra is negatív tartományban maradt, átlagosan $-0,1$ és $-0,3\%$ körül ingadozott. Fontos megjegyezni, hogy bár éves szinten csökkenést mutattak a fogyasztói árak, ez még nem tekinthető deflációnak, mivel a jelenség a termékek és a szolgáltatások csak egy egészen szűk körét érintette.

Az év második felében az inflációs folyamatok erőteljesen gyorsultak. Szeptemberben az augusztusi $-0,1\%$ -ról $0,6\%$ -ra nőtt az árváltozás 12 havi üteme. Ennek oka, hogy 2015. szeptemberben egy hónap alatt jelentősen csökkentek az üzemanyagárak, 2016. szeptemberben viszont nagymértékben drágultak, így az alacsony bázis összességében a fogyasztói árak nagyobb emelkedését idézte elő. Az év hátralévő hónapjaiban tovább gyorsult az infláció, decemberben egy év alatt $1,8\%$ -kal nőttek a fogyasztói árak. Legutóbb 2013. júniusban volt ennél magasabb a drágulás.

5. ábra

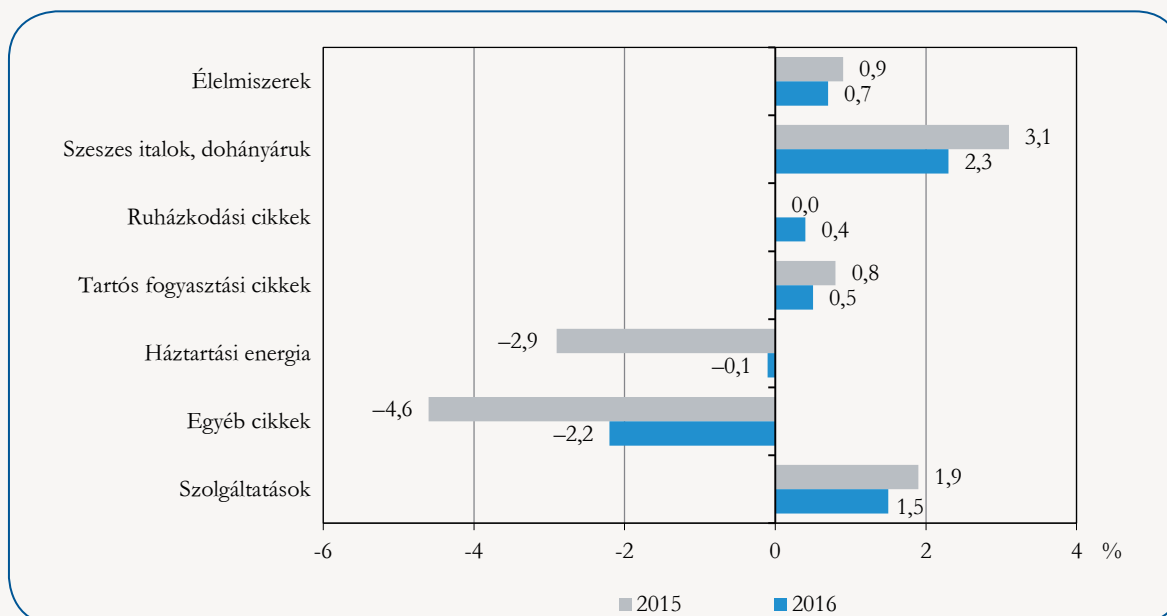
A fogyasztói árak változása decemberben, az előző év decemberéhez képest

A fogyasztói árak 2016-ban a 2015. évi csökkenéssel ellentétben összességében emelkedtek, átlagosan $0,4\%$ -kal az előző évhez viszonyítva. Az árnövekedés szinte valamennyi fogyasztási főcsoportban érzékelhető volt, az egyéb cikkek és a háztartási energia kivételével. Az éves átlagos fogyasztóiár-növekedés a korábbi évekhez hasonlóan a termék- és szolgáltatáscsoportok árváltozásának jelentős szóródásával alakult ki.

6. ábra

A fogyasztói árak változása az előző évhez képest

2016-ban a **szeszes italok, dohányárak** drágultak a legnagyobb mértékben (2,3%-kal), ezen belül leginkább a dohányárak (4,3%-kal). A **szolgáltatások** árai 1,5%-kal emelkedtek, ezen belül átlag felett nőtt a lakbér (5,2%), az üdülési (3,4%), a postai (2,4%), valamint a kulturális és szabadidő szolgáltatások (1,7%) ára. Az **élelmiszerárak** átlagosan 0,7%-kal növekedtek, ezen belül jelentősen, 10% feletti mértékben drágult a burgonya (25,8%) és a cukor (19,6%) egy év alatt, míg a sertéshús 14,2, a tej 5,1%-kal került kevesebbe. A **tartós fogyasztási cikkekért** átlagosan 0,5%-kal többet kellett fizetni, amit az importtermékeknek a gyengébb forintárfolyam miatti árnövekedése is befolyásolt. Ezen belül átlag felett drágultak a használt személygépkocsik (4,6%) és a motorkerékpárok (2,9%), ugyanakkor a televíziók ára 4,6%-kal csökkent egy év alatt. A **ruházkodási cikkek** ára 0,4%-kal nőtt 2015-höz viszonyítva. A **háztartási energiahordozók** ára 0,1%-kal mérséklődött egy év alatt, ezen belül a főbb rezsitételek (elektromos energia, vezetékes gáz, távfűtés) ára nem változott, a tűzifáért 3,8%-kal többet kellett fizetni, miközben a palackos gáz ára 10,4%-kal visszaesett. Az **egyéb** – gyógyszerek, járműüzemanyagok, illetve lakással, háztartással és testápolással kapcsolatos, valamint kulturális – **cikkek** esetében szintén csökkentek az árak, éves átlagban 2,2%-kal. Ezen belül a járműüzemanyagok 7,0%-kal olcsóbbak, a gyógyszerek, gyógyárak 2,1%-kal drágábbak lettek, ezek a cikkek a legnagyobb súlyt képviselik a főcsoportban.

A szeszes italok, dohányárak, a szolgáltatások és az élelmiszerek éves átlagos áremelkedése összességében mintegy 0,8 százalékponttal emelte, az egyéb cikkek nagymértékű árcsökkenése pedig megközelítőleg 0,4 százalékponttal mérsékelte a teljes fogyasztóiár-indexet. Így az éves átlagos 0,4%-os árnövekedés főként ezen fogyasztási főcsoportoknál bekövetkezett árváltozások eredményeként alakult ki.

3. Néhány kiemelt fogyasztási csoport árainak alakulása

Élelmiszerek

A fogyasztói kosár egynegyedét kitevő élelmiszerek árváltozása jelentősen hat az inflációra.

Az áralakulást a fogyasztói kereslet mellett közvetve befolyásolja a mezőgazdasági és világpiaci folyamatokon keresztül az importált élelmiszeripari termékek árának változása is.

Az **előző hónaphoz** viszonyított adatok szerint a korábbi években januárban jellemzően 1% feletti mértékben drágultak az élelmiszerek, ami főként a decemberi akciók megszűnésével magyarázható. 2016 elején azonban visszafogottabb áremelkedés történt (0,4%), ez alapvetően két tényezőre vezethető vissza: a karácsonyi akciók megszűnése nyomán bekövetkezett drágulást ellensúlyozta a sertéshús áfakulcsának csökkentéséből adódó élelmiszerár-mérséklődés.

Januárban a legerőteljesebben az idényáras élelmiszerek drágultak (6,7%-kal), azaz a burgonya, friss zöldség és friss gyümölcs, elsősorban a magasabb árfekvésű importált áruk miatt. A karácsonyi akciók megszűnése valamennyi élelmiszercsoportban éreztette hatását. Többek között nőtt a bolti kávé (3,6%), a cukor (1,9%), az alkoholmentes üdítőitalok (1,5%), a szalámi, szárazkolbász, sonka (1,5%), a liszt (1,5%), az étolaj (1,1%), a száraztészta (1,1%), valamint a tojás és a kenyér (0,5–0,5%) ára. A sertéshús áfakulcsának január 1-jei, 27%-ról 5%-ra történő csökkentésével a sertéshús ára átlagosan 15,3%-kal visszaesett az előző hónaphoz képest. Hatása a teljes fogyasztóiár-indexre 0,2 százalékpont volt.

A tavaszi hónapokban a drágább primőr termékek megjelenése a korábbi évekhez hasonlóan az idényáras élelmiszerek áremelkedését okozta. Emellett folyamatosan átlag felett drágult a cukor. Mindezekből kifolyólag 2016-ban a legnagyobb mértékben áprilisban nőttek az élelmiszerárak (0,8%-kal) az előző hónaphoz képest.

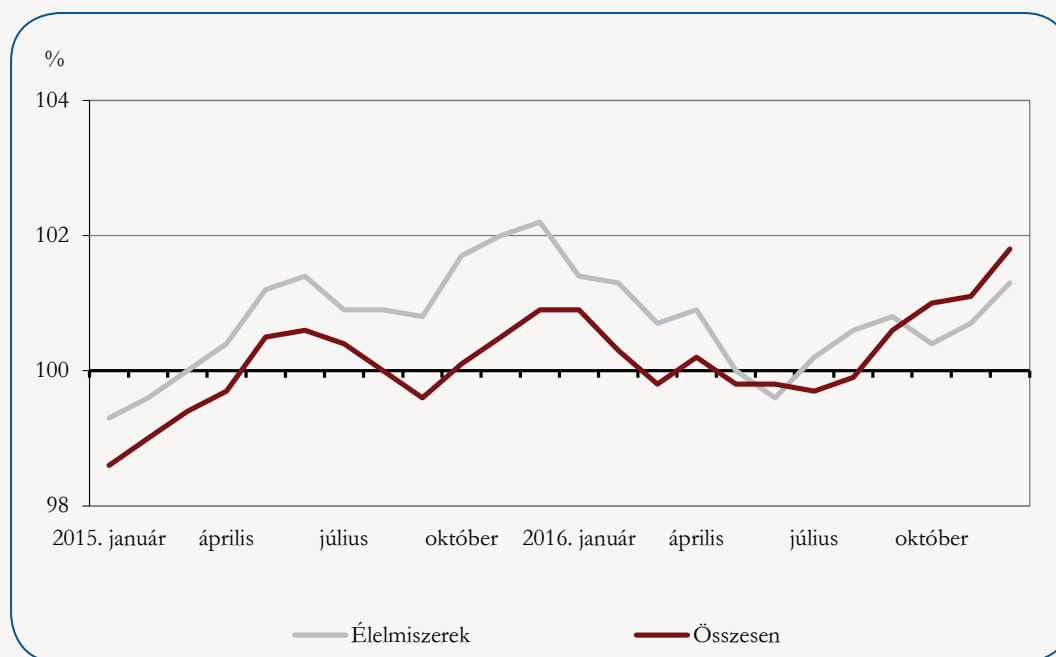
A nyári hónapokban nagyobb mértékű volt az árcsökkenés az élelmiszerek körében (−0,3 és −0,5% között). Az erőteljesebb visszaesés döntően az idényáras élelmiszerek nyári hónapokra jellemző (megközelítőleg 3–6%-os) árcsökkenésével magyarázható, amikor a primőr termékek helyét átvették az olcsóbb szabadföldi zöldségek és gyümölcsök. A cukor ára ezekben a hónapokban tovább emelkedett, 0,9, 1,7, majd 2,4%-kal, emellett a sertéshús is drágulni kezdett az előző hónaphoz képest (júniusban 1,7, júliusban 4,0, augusztusban 2,7%-kal), mivel a vágósertés felvásárlási ára nemzetközi hatásra nőtt.

Októbertől jellemzően emelkedtek az élelmiszerek árai. Többnyire átlag felett drágult többek között a sertéshús, a tej és a sajt. Az év végén kismértékben mérséklődött a cukor és a sertéshús ára.

Az élelmiszerek **tizenkét havi árváltozásának** üteme 2016-ban az év első felében jellemzően lassuló tendenciát jelzett, majd a második félévben erőteljesebb gyorsulás mutatkozott, hasonlóan a teljes fogyasztóiár-index alakulásához.

7. ábra

Az élelmiszerek fogyasztóiár-indexének alakulása, előző év azonos hó=100%

Decemberben az előző év azonos hónapjához viszonyítva átlagosan 1,3%-kal kellett többet fizetni az élelmiszerekért.

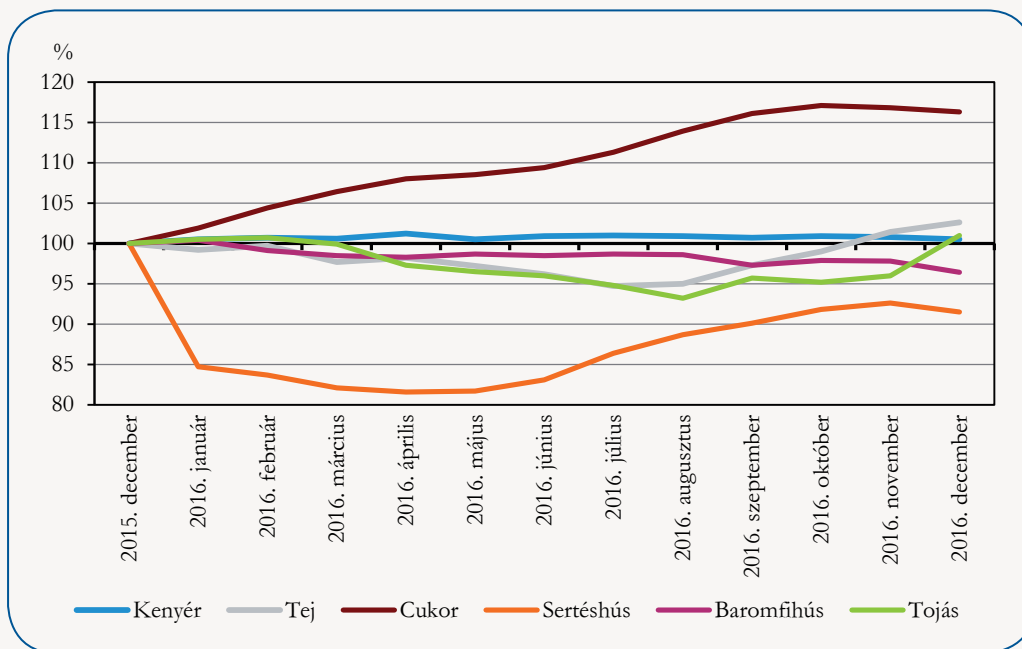
A cukortermelés csökkenését és a kínálat visszaesését mutató világpiaci folyamatok hatása a fogyasztói árakban is megjelent. A cukor ára az év folyamán szinte valamennyi hónapban nőtt, így 2016. decemberben 2015. decemberhez képest átlagosan több mint 16%-kal drágult.

Áfájának január 1-jei mérséklésével a sertéshús ára csökkent, majd az év második felében folyamatosan nőtt. A mezőgazdasági árak adatai szerint a vágósertés felvásárlási ára az év második felében jelentősen emelkedett, decemberben 26%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. A fogyasztói árakra is hatással volt a felvásárlási árak növekedése: bár 2015. decemberhez képest még mindig kevesebbet kellett fizetni a sertéshúsért átlagosan, a csökkenés mértéke már csupán 8,5% volt (januárban 15,3%).

A tej felvásárlási ára július óta emelkedett, ami a fogyasztói árakban is érzékelhető volt; az év második felében a hónapról hónapra történő áremelések nyomán decemberben már 2,6%-kal drágább volt a tej.

8. ábra

Néhány kiemelt élelmiszer fogyasztóiár-indexe, december=100%

2016-ban az előző évhez viszonyítva átlagosan 0,7%-kal kerültek többre az élelmiszerek, ennek hatása a teljes fogyasztóiár-indexre megközelítőleg 0,2 százalékpont volt.

A legnagyobb mértékben a cukor drágult 2015-höz képest (19,6%-kal). Átlag felett növekedett továbbá az idényáras élelmiszerek, azaz a burgonya, a friss zöldség és gyümölcs (9,2%), az étolaj (7,1%), a csokoládé és kakaó (3,9%), a liszt (1,4%) és a száraztészta (0,9%) ára, csökkent ugyanakkor a sertéshúsé (-14,2%), a tejé (-5,1%), a sajté (-4,0%), a tojásé (-2,6%), valamint a baromfiúsé (-1,5%).

Nőtt a házon kívüli étkezés ára is, ezen belül a legnagyobb mértékben az éttermi (nem előfizetéses) étkezése (3,4%-kal). Emellett 2,9%-kal emelkedett a munkahelyi étkezés, míg az iskolai étkeztetésért 1,6%-kal kellett többet fizetni 2016-ban, mint 2015-ben.

3. tábla

Egyes élelmiszerek éves, országos fogyasztói átlagára

(forint)

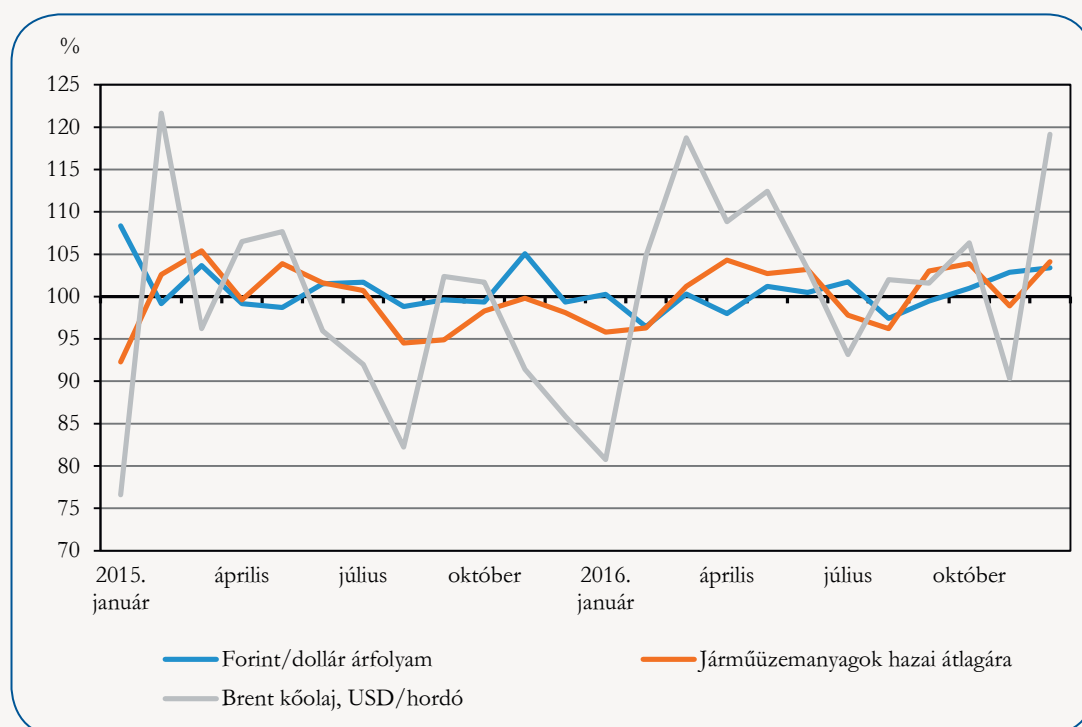
Megnevezés	2012	2013	2014	2015	2016
Sertéscomb, csont és csülök nélkül, kilogramm	1 280	1 350	1 350	1 300	1 110
Gépsonka, kilogramm	2 060	2 210	2 160	2 090	2 070
Párizsi, kilogramm	1 200	1 260	1 280	1 290	1 300
Tojás, darab	42	38	36	38	37
Pasztőrözött tej, 2,8%, liter	231	234	249	230	217
Sajt, trappista, kilogramm	1 570	1 690	1 800	1 580	1 500
Napraforgó-étolaj, liter	495	496	431	453	484
Liszt, finomliszt, kilogramm	165	167	140	135	138
Kenyér, fehér, kilogramm	286	282	271	270	269
Zsemle, 1 darab	22	21	19	19	19
Kristálycukor, kilogramm	300	275	222	197	248
Burgonya, késői, kilogramm	108	173	147	142	177
Alma, kilogramm	268	272	236	278	281
Narancs, kilogramm	367	377	365	411	405

A járműüzemanyagok fogyasztói árának alakulása

A járműüzemanyagok árát alapvetően az olaj világpiaci ára befolyásolja, de a forint/dollár árfolyam ingadozása szintén hat rá. A járműüzemanyagokért 2016-ban átlagosan 7,0%-kal kevesebbet kellett fizetni, amit elsősorban a kőolaj árának nagyarányú csökkenése eredményezett. A Brent típusú kőolaj hordónkénti ára 2011 és 2013 között éves átlagban 100 dollár felett járt, 2014-ben 100 dollár alá esett, majd 2015-ben megközelítette az 50 dolláros szintet, 2016-ban pedig 50 dollár alatti értéket ért el. Ennél alacsonyabb árfolyam utoljára 2004-ben volt (38 dollár hordónként).

9. ábra

A kőolaj világpiaci árának, a forint dollárhoz viszonyított árfolyamának és a járműüzemanyagok hazai fogyasztói árának alakulása, előző hó = 100%

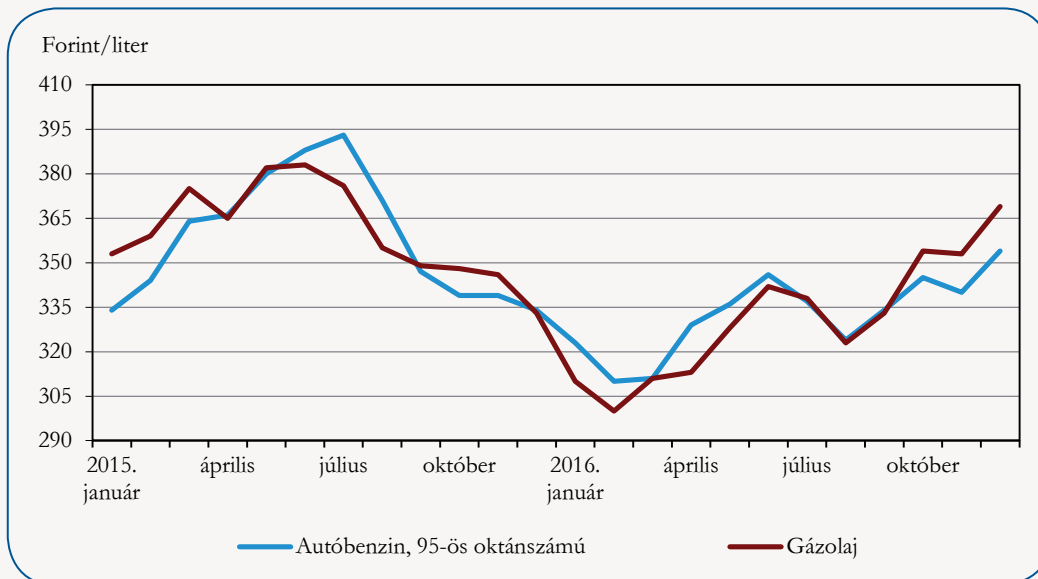
Forrás: Brent, MNB, KSH.

A júniusban elfogadott új jövedékiadó-törvény értelmében az üzemanyagok jövedéki adója a kőolaj világpiaci árának függvénye. A jogszabály értelmében ha a Brent típusú kőolaj világpiaci ára a tárgynegyedévet megelőző negyedévben – a jogszabályban meghatározott számítás mód szerint – átlagosan 50 dollár/hordó alá esik, akkor benzin esetében a jövedéki adó literenként 120 forintról 125 forintra, a gázolajé literenként 110,35 forintról 120,35 forintra emelkedhet a következő negyedévben. Emiatt október 1-jétől megnőtt a járműüzemanyagok jövedéki adója, az általános forgalmi adóval számított jövedékiadó-változás a benzinnél 6,35, a gázolajnál 12,7 forint emelést jelentett.

A járműüzemanyagok árának jelentős részét kitevő jövedéki adó mértéke a benzinnél 2010. januárban, a gázolaj esetében 2011. novemberben változott.

10. ábra

A járműüzemanyagok fogyasztói árának alakulása

2016-ban a hazai járműüzemanyag-árak emelkedő tendenciát mutattak, jelentősebb visszaesés csak júliusban és augusztusban volt.

Az év folyamán az országos fogyasztói átlagárakat tekintve a 95-ös oktánszámú autóbenzin literéért decemberben kellett a legtöbbet fizetni (354 forintot). A gázolaj litere szintén decemberben volt a legdrágább (369 forint).

4. A lakosság egyes rétegeinek árindexei

Az árváltozások hatása másként érvényesül az egyes társadalmi rétegek esetében, mivel fogyasztási szerkezetük eltérő, amit a fogyasztóiár-index számításán belül a súlyarányok tükröznek.

4. tábla

A fogyasztóiár-index alakulása a lakosság egyes csoportjai esetében, 2016, előző év = 100,0%

(%)

Megnevezés	Aktív	3 és annál több gyerekes	Nyugdíjas	Alacsony	Közepes	Magas	Lakosság összesen
	háztartások			jövedelmű háztartások			
Élelmiszerek	100,7	100,6	100,6	100,4	100,6	101,1	100,7
Szeszes italok, dohányárúk	102,3	102,6	102,0	103,1	102,4	101,5	102,3
Ruházkodási cikkek	100,4	100,4	100,5	100,5	100,5	100,4	100,4
Tartós fogyasztási cikkek	100,5	100,6	100,6	100,9	100,6	100,5	100,5
Háztartási energia	99,9	100,0	99,9	100,2	100,0	99,7	99,9
Egyéb cikkek	97,3	97,3	99,2	98,0	97,7	97,8	97,8
Szolgáltatások	101,5	101,5	101,4	101,4	101,4	101,7	101,5
Összesen	100,3	100,3	100,6	100,7	100,4	100,5	100,4

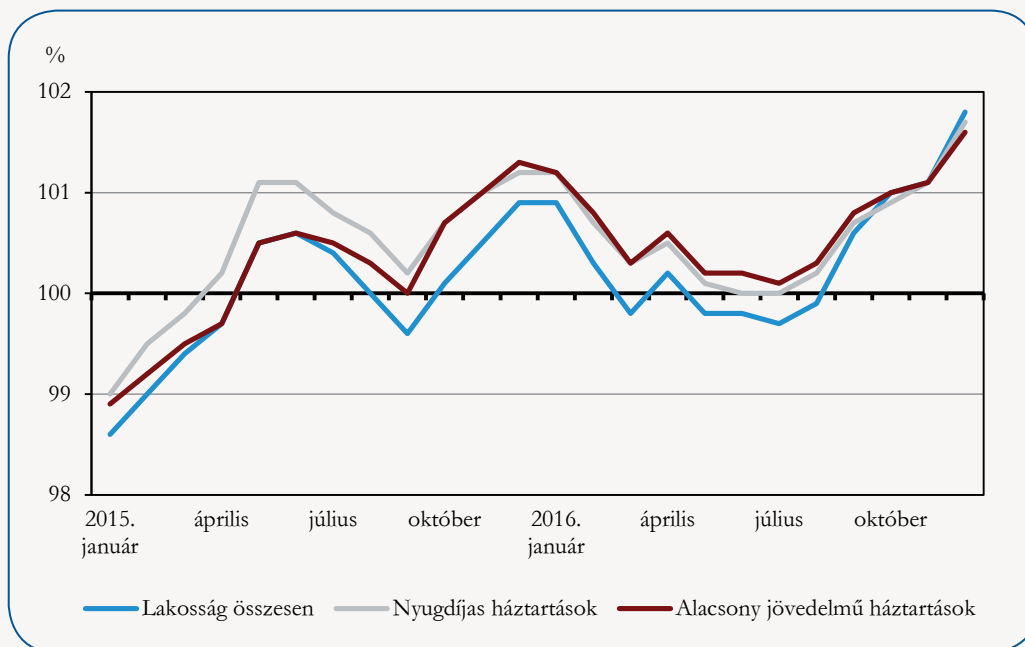
A fogyasztói árak a lakosság egészére vonatkozóan 2016-ban átlagosan 0,4%-kal nőttek, mialatt a nyugdíjas és az alacsony jövedelmű háztartások esetében 0,6, illetve 0,7% volt a drágulás az előző évhez képest. Az elmúlt évben a legerőteljesebb hatást az ingadozó járműüzemanyag-árak okozták a teljes lakosság árindexében. A lakosság fogyasztói kosarában a jövedelmekhez mérten igen jelentős a járműüzemanyagok súlya, ezért az árváltozás erőteljesebben befolyásolja fogyasztóiár-indexüket. Ezzel szemben a nyugdíjasok és az alacsony jövedelmű háztartások esetében a járműüzemanyagok súlya a fogyasztói kosárban jóval alacsonyabb, így hatásuk is kevésbé érződött.

A jövedéki adó korábbi megemlése miatt a szeszes italok, dohányárak áremelkedése szintén jelentősebben érvényesült az alacsony jövedelműek esetében, mivel e csoport súlya a lakosság egészéhez viszonyítva magasabb a fogyasztásukban.

A többi társadalmi rétegnél megközelítőleg hasonló mértékű volt az áremelkedés, mint a lakosság egészénél.

11. ábra

**A fogyasztóiár-index alakulása a háztartások egyes csoportjaiban,
előző év azonos hó=100%**

5. A maginfláció alakulása

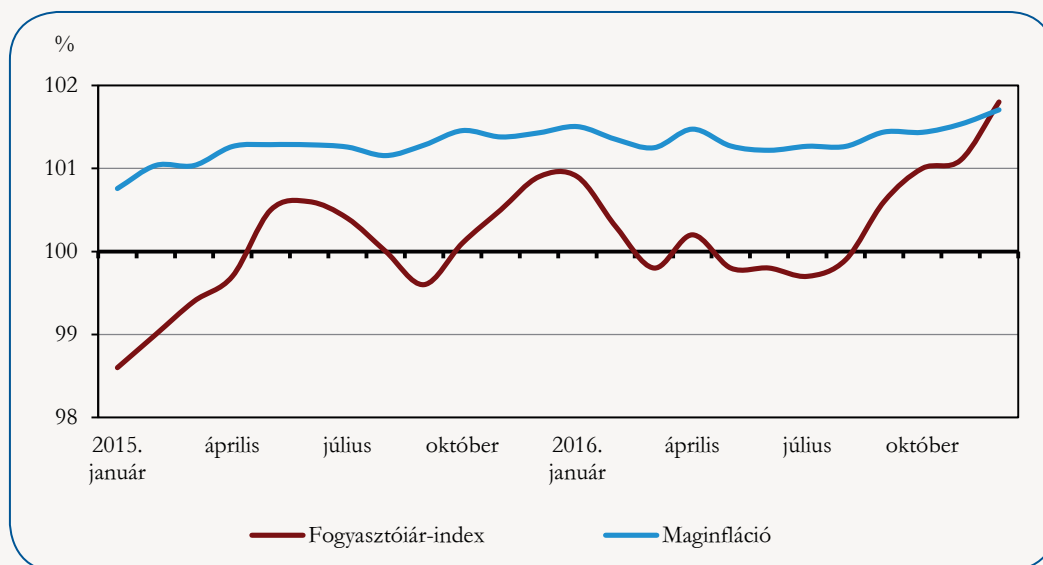
Az alapdrágulás, azaz maginfláció⁵⁾ tizenkét havi növekedési üteme 2016-ban szinte teljes egészében a fogyasztóiár-index felett maradt, a fogyasztóiár-index ingadozásával ellentétben viszonylag stabil, 1,5% körüli szinten stagnált.

2016-ban meghatározó volt a járműüzemanyagok árának év közbeni többszöri, jelentős mértékű változása, a sertéshús áfájának nagymértékű csökkentése, valamint az idényárak élelmiszerek áringadozása. Ezek hónapról hónapra erőteljesen befolyásolták a fogyasztóiár-index alakulását, de a maginflációban nem éreztették hatásukat, alapvetően ez az oka a két árindex közötti eltérésnek. A maginfláció magasabb szintjéhez a megemelt jövedéki adó miatt dráguló szeszes italok, dohányárak is hozzájárultak.

⁵⁾ A maginflációs mutató célja, hogy a fogyasztóiár-index átmeneti vagy nem piaci eredetű árhatásoktól való megtisztításával (például: időjárás, hatósági intézkedés stb.) feltárja az infláció ún. kemény magjának, az alapinflációnak az alakulását. Ennek megfelelően a fogyasztóiár-indexből elhagyjuk a nem feldolgozott élelmiszereket (például friss zöldség, gyümölcs), a járműüzemanyagokat, a teljes háztartási energia főcsoportot és a hatósági áras termékeket, szolgáltatásokat. A maginfláció lefedettsége 2016-ban megközelítőleg 68%-os volt.

12. ábra

A fogyasztóiár-index és a szezonálisan kiigazított maginfláció alakulása, előző év azonos hó=100%

2016-ban a szezonálisan kiigazított maginfláció éves átlagban 1,4% volt, 1,0 százalékponttal meghaladta a fogyasztóiár-indexet.

Jelmagyarázat:

.. = az adat nem ismeretes

Táblák:

[Éves adatok \(Stadat\)](#)

[Évközi adatok \(Stadat\)](#)

[Módszertan](#)

Elérhetőségek

kommunikacio@ksh.hu

[Lépjen velünk kapcsolatba!](#)

Telefon: (+36-1) 345-6789

www.ksh.hu